МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Тези доповідей XI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених і студентів

20 квітня 2017 року

Київ 2017

УДК 504(043.2)

Екологічна безпека держави: тези доповідей XI Всеукраїнської науковопрактичної конференції молодих учених і студентів. м. Київ, 20 квітня 2017 р., Національний авіаційний університет / редкол. О. І. Запорожець та ін. – К. : НАУ, 2017. – 280 с.

Збірник містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науковопрактичної конференції з широкого кола питань, пов'язаних із проблемами забезпечення екологічної безпеки держави.

УДК 504(043.2)

Экологическая безопасность государства: тезисы докладов XI Всеукраинской научно-практической конференции молодых ученых и студентов. г.Киев, 20 апреля 20176 г., Национальный авиационный университет / редкол. А. И. Запорожец и др. – К. : НАУ, 2016. – 280 с.

Сборник содержит тезисы докладов участников Всеукраинской научнопрактической конференции по широкому кругу вопросов, связанных с проблемами обеспечения экологической безопасности государства.

УДК 504(043.2)

State Environmental Safety: abstracts of IX Ukrainian Scientific and Practical Conference of Young Scientists and Students. Kyiv, April 20, 2017, National Aviation University / editorial board O. I. Zaporozhets et al. – K. : NAU, 2017. – 280 p.

The book contains abstracts of Ukrainian Scientific and Practical Conference participants on a wide range of issues related to problems of state environmental safety.

Редакційна колегія: О. І. Запорожець, д-р техн. наук, проф., (головний редактор); С. В. Бойченко, д-р техн. наук, проф., (заступник головного редактора); Я. І. Мовчан, д-р біол. наук, проф., (заступник головного редактора); М. М. Радомська, канд. техн. наук, (відповідальний секретар); С.О. Бовсуновський, канд. техн. наук (відповідальний секретар)

© Національний авіаційний університет, 2017

Екологічна безпека держави – 2017

І. О. Шахман, к. г. н., Херсонський державний аграрний університет А. М. Бистрянцева, к. ф.-м. н. Херсонський державний університет ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ОПЕРАТИВНОСТІ ОБРОБКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ С.О. Шевченко, аспірант Національний авіаційний університет, Київ ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ТЕРИТОРІЇ В СИСТЕМІ МІСТОБУДІВНОГО КАДАСТРУ..... 249 Н.В. Шершова, аспірант Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАНУ, м. Київ ЛІХЕНОІНДИКАЦІЙНА ОЦІНКА СТАНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ В М. ФАСТІВ (КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА) ...... 251 Науковий керівник – С.Я. Кондратюк, д.б.н., проф. В. Я. Щербей, аспірант Національний авіаційний університет, Київ НЕБЕЗПЕЧНІ ЗСУВНІ ГЕОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ В КИЇВСЬКІЙ АГЛОМЕРАЦІЇ...... 253

Науковий керівник – Т. В. Дудар, к. г.-м. н., доц.

Яцків А.В., студентка, Савченко С.А., аспірант Національний авіаційний університет, Київ ЗБІЛЬШЕННЯ ПЛОЩІ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ В МІСТІ КИЄВІ......255 Науковий керівник – Я. І. Мовчан, д. б. н., проф.

Екологічна безпека держави – 2017

УДК 502.5

І. О. Шахман, к. г. н.,

Херсонський державний аграрний університет, м. Херсон **А. М. Бистрянцева**, к. ф.-м. н. Херсонський державний університет, м. Херсон

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ОПЕРАТИВНОСТІ ОБРОБКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Сутність екологічного управління проявляється у формуванні, перетворенні і переміщенні інформації. Інформаційний аспект системи управління присутній у всіх її структурних елементах, на всіх етапах прийняття управлінських рішень. Розвиток інформаційних систем екологічного управління є прерогативою держави, корпорацій і одним із напрямів національної політики інформатизації. Серед найбільш важливих аспектів екологічного управління виділяється питання оперативності збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля. Саме підвищення ступеня інформаційного забезпечення стає вагомим чинником досягнення ефективності управління. Впровадження інформаційних технологій – один з основних інноваційних засобів, який забезпечує не лише підвищення рівня екологічної безпеки держави, але й створює засади для формування її збалансованого розвитку. Нині відбувається програмована зміна інформаційної основи функціонування різноманітних підсистем моніторингу довкілля; заміна "паперових" інформаційних баз діалоговими автоматизованими системами; створення нових, більш ефективних форм і методів обробки інформації для забезпечення прогнозування змін навколишнього середовища і розробки науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки. Забезпечення цих важливих принципів можливе при своєчасності отримання, комплексності оброблення та використання екологічної інформації, що надходить і зберігається в системі моніторингу, в тому числі, за рахунок підвищення оперативності та якості інформаційного обслуговування екологічного управління.

Одним з інструментів підвищення оперативності обробки первинної інформації про стан водних об'єктів (Державний моніторинг вод) є використання комп'ютерних технологій при математичній обробці екологічної інформації відповідно до діючих нормативів, а саме, розрахункових операцій при оцінці якості води за гідрохімічними показниками. Прикладом є автоматична обробка даних аналітичного контролю поверхневих вод та комплексна оцінка якості води за сучасними розрахунковими методиками за допомогою розробленої програми в середовищі Delphi 7. Виконана автоматична оцінка якості води за гідрохімічними показниками для пониззя р. Інгулець за індексом забруднення води (I3B) відповідно до рибогосподарських норм. Для зберігання вхідних даних та результатів розрахунку використовується база даних Ассеss. Стабільну та швидку роботу з базою даних забезпечує пакет компонентів ADO. Під час розрахунку,

Екологічна безпека держави – 2017

запускається алгоритм, який використовуючи компонент ADOQuery, проводить оцінку якості води відповідно до методики (зв'язок забезпечується компонентом ADOTable). Приклад розрахунків для 2012 р. наведено на рисунку 1.

∏ ∏. ∏ Be	чи якості итної води оди для рекј оди для рибі	Розражунок				
Дата	6CK5	Розчинений кисень	Амоній сольовий	Нітрити	Нафтопродукти	le la
24.12.2012	6	8,1	0,25	0,057	0,05	
05.03.2012	6	11	0,39	0,113	0,08	
16.01.2012	7,5	12	0,45	0,063	0,08	
28.04.2012	7,4	9,6	0,43	0,03	0,08	
26.10.2012	2,4	8,1	1,54	0,131	0,05	
11.07.2012	7,6	10,4	0,51	0,03	0,08	
26.06.2012	3,9	9	0,61	0,03	0,08	
15.11.2012	4,1	11,5	0,86	0,08	0,05	

Рис. 1 – Програмна форма «Розрахунок IЗВ»

Приклад автоматичної оцінки якості води за модифікованим індексом забруднення (IЗВ) для пониззя р. Інгулець за 2012 р. наведено на рисунку 2.

	 Питної вод Води для р 	орми якості Питної води Води для рекреаційних потреб Води для рибигистицарських потреб											
Дата	6CK5	Розчинений кисень	Завислі речовини	Нітрити	Нітрати	Хлориди	Сульфати	Водневий показник	Нафтопрс				
24.12.2012	6	8,1	46,3	0,057	3,2	3371,5	769,2	6,92					
05.03.2012	6	11	52	0,113	6,5	1190	557	7,2					
16.01.2012	7,5	12	20	0,063	4,9	2380	751,4	7,95					
28.04.2012	7,4	9,6	50	0,03	0,5	310,4	526,9	7,3					
26.10.2012	2,4	8,1	29	0,131	1,7	870,6	624,5	7,5					
11.07.2012	7,6	10,4	42	0,03	0,5	316	501,4	7,5					
26.06.2012	3,9	9	41,5	0,03	1,7	379,4	531,5	7					
15.11.2012	4,1	11,5	30,5	0,08	1,2	933,9	775,1	6,69					
									Þ				
Результат: 5,041					Висновок : V,Брудна								

Рис. 2 - Програмна форма «Розрахунок модифікованого ІЗВ»

Впровадження досвіду використання комп'ютерних технологій при математичній обробці екологічної інформації дозволить перетворити систему моніторингу довкілля на сучасну інформаційну систему, пріоритетами якої є захист життєво важливих екологічних інтересів населення; збереження природних екосистем; попередження кризових змін екологічного стану навколишнього середовища; запобігання надзвичайним екологічним ситуаціям.